

P o s u d e k

rigorózní práce Mgr. Jana Doležala na téma "Akademická samospráva vysokých škol"

Předložená práce, datovaná 10.9.2010, je přepracovaným zněním práce původní, kterou autor neobhájil (bylo mu vytýkáno např., že nevyužil některé důležité prameny, opomíjel otázky teoretické a že některé partie práce jsou povrchní). Nové znění na uvedené výtky do jisté míry reaguje.

Práce má celkem 133 stran. Kromě Úvodu (s.6 až 9) a Závěru (s.116 až 118) je rozdělena na šest částí. Část první (s.10 až 29) je nazvana "Institut samosprávy" (vývoj názorů na veřejnou samosprávu, druhy veřejné samosprávy, samospráva v Německém právním rádu). Autorovi jde hlavně o samosprávu veřejnou. Ústava ČR se o samosprávě vysokých škol (dále v tomto posudku "VŠ") explice nezminuje, podle autora (s.11 a také s.42) "tomu tak není"; jak si autor představuje "přímou ústavní garanci" (s.12)? Kdo by rozhodoval (činil opatření), kdyby nedošlo k decentralizaci na subjekty veřejné samosprávy? Část druhá (s.30 až 63) je nazvana "Institut vysoké školy" (význam VS, jejich financování; právní povaha univerzity v historickém vývoji a v současnosti; zákon č.111/1998 Sb., o VS; VŠ v německém právním rádu). Část třetí (s.64 až 87) je věnována samosprávě "na úseku VŠ". V části čtvrté je pojednána studentská komora Rady vysokých škol (s.88 až 100). Část pátá (s.101 až 208) je nadepsána "Akademická samospráva na evropské úrovni" (autor se tu zabývá evropskými institucemi). V části šesté (s.109 až 115) jsou pak popisovány problémy, na jejichž řešení se studentská komora Rady VŠ podílela. Za vlastní text práce je připojeno 11 grafických příloh, které údaje v textu vhodně ilustrují (s.119 až 124). Na s.125 až 131 se uvádějí "prameny" (publikace, právní předpisy, interní normy, internetové prameny, judikatura). Dodatečně bylo připojeno résumé v anglickém jazyce.

Autor v Úvodu uvádí, že v orgánech samosprávy VS delší dobu působil; jeho praktické zkušenosti se také na některých místech práce výrazně projevují. Práce je poměrně často popisná, protože autor podává pouhou reprodukci právních předpisů nebo jiných aktů (většina z 349 poznámek pod čarou odkaže právě na jejich jednotlivá ústanovení) anebo o určitých jevech pouze informuje. Autor několikrát podává náměty de lege ferenda, které však většinou postrádají hlubší odůvodnění. Autor projevuje snahu pracovat s odbornou literaturou a soudní judikaturou.

Poznámky (dotazy) k některým partiím práce:

- s.25 : Má pochybnost, že by soudci (státní úředníci) měli sami spravovat své věci ve smyslu veřejné samosprávy.
- s.52 : K věcem VŠ před Nejvyšším správním soudem (NSS) viz též např. R 1775/2009 a 907/2006 Sb.NSS, jakož i rozhodnutí ze 17.12.2009 č.j. 9 As 1/2009-141 (přezkum státní zkoušky). Srov. též článek F. Riegela ("Judikatura NSS : rozhodování o právech a povinnostech žáků, studentů a uchazečů o studium". Soudní rozhledy 2008, č.7), který autor zřejmě nevyužil.
- s.54 : Vztahuje se ust. § 1 zák.o VŠ také na soukromé VŠ? (Podle autora základním cílem soukromé VŠ je vytvoření zisku.)

- s.66 : Malá volební účast : jak je tomu u voleb do komor Parlamentu a do zastupitelstev územních samosprávných celků ?
- s.67 : Právo volit členy Akademického senátu mají jen členové akademické obce, volby jsou tajné (§ 9 odst.1, § 24 odst.2 zákona o VŠ). Autor bez hlubšího rozboru navrhuje hlasování pomocí elektronických komunikačních prostředků : nehrozí pak, že budou hlasovat i ti, kdo k tomu nejsou oprávněni, a že nebude zaručena tajnost hlasování ?
- s.70 : Je přijatelné, aby akademický pracovník VŠ, který je jejím zaměstnancem v soukromoprávním poměru (§ 70 odst.1 zákona o VŠ), byl svým zaměstnavatelem disciplinárně stíhán a trestán ?
- s.71 : Autor navrhuje posílit postavení kvestora v oblasti hospodaření na úkor akademického senátu. K tomu podotýkám, že hospodaření veřejné VŠ patří do její samosprávné působnosti (§ 6 odst.1 písm.k/ zákona o VŠ).
- s.74 : Je nějaký rozdíl mezi řízením o odvolání děkana na návrh akademického senátu fakulty anebo z vlastní iniciativy rektora ? Jské prostředky právní ochrany orgánů fakulty vůči orgánům VŠ si autor představuje ? Je rektor povinen jmenovat děkanem osobu, která byla návržena akademickým senátem fakulty (srov. článek M.Barton - F.Dienstbier "Může rektor VŠ odmítout jmenovat děkanu fakulty ? Úvaha k právní povaze jmenovacích aktů rektorů VŠ". Právní rozhledy 2009, č.9 - podle seznamu literatury jej autor nevyužil) ?
- s. 76 : Právní povaha Rady VŠ by si zasloužila hlubší rozbor. Jsou výsledkem jednání Rady VŠ pouze stanoviska pro Ministerstvo školství atd. ? Je možné, aby "nonsubjekt" vytvářel svoje orgány ?
- s.100 : Bylo by přiměřené poskytovat finanční náhradu (odměnu) za účast na jednání jen studentům a nikoliv všem členům Rady ?
- s.117 : Podle autora názor, že základní funkci univerzity je "zajišťovat svobody bádání a byučování" vyplývá z "řady soudních rozhodnutí, autor je však neuvádí.

Doporučuji, aby v rámci obhajoby práce autor stanovisko k této otázce : Lze doklady uvedené v § 57 zákona o VŠ (např. vysokoškolský diplom) považovat za osvědčení ve smyslu ust. § 154 správního řádu a tedy vůči nim popř. postupovat podle ust. § 156 správního řádu ?

5.ledna 2011

doc. JUDr. Vladimír Mikule,
konzultant